

číslo 7 - 8

TISOVSKÝ MESAČNÍK

júl - august 2008

cena 7,-Sk

Mestské noviny
občanov Tisovca
a Rimavskej Píly
XVIII. ročník

14. Dni mesta započali vernisážou výstavy Michaely Knížovej v pondelok 16. júna 2008. Ich príprava bola dlhá, začínala prvými jednaniami už v januári a bežala defacto celý polrok. Na tomto mieste sa chcem poďakovať všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom dopomohli k ich zdarnému priebehu. Niečo sa vydarilo viac, niečo menej, je však dôležité to dobré zopakovať a z chýb sa poučiť. Ako dokumentáciu Vám ponúkame fotografie Milana Slabeja. Z množstva podujatí sme vybrali:

piatok 20.6.

- Otvorenie Nadregionálnej výstavy o cestovnom ruchu predsedom BBSK p. Milanom Murgašom

sobota 21.6.

- Rimavský koráb o putovný pohár viceprimátora mesta

štvrtok 19.6.

- Maestro Marián Lapšanský počas koncertu

- Zábavný program Jána Snopku: Stredoslováci s Eňou Vacvalovou,700

neďeľa 22.6.

- Športové zápasia v novom športovom areáli

Slávik Slovenska 2008 (2)

Nieto spevavejšieho národa na svete od Slovanov. Nachádzajú sa i u iných národov piesne, očuť i tam spevy, ale ich nikde niet ani tolké množstvo, ani nie sú tolkej krásy, ako u nás. Čokoľvek z koľaje každodenného života vystúpi, čokoľvek sa nad obyčajnú obecnosť v živote povzniesie, všetko prechádza u Slovanov do piesne a v speve sa ozýva, tým useďavejšom lebo vznešenejšom, čím neobyčajnejšie sú výjavy, ktoré sa dotýkajú duše a vyludujú spev. V speve hovorí Slovan k svetu s pokolenia na pokolenie, v speve sú jeho najvrúcejšie city, jeho najmilšie výtvory obrazovosti a celá jeho myseľ složená... (L. Štúr, O národných povestiach a piesňach plemien slovanských)

Finálové kolo 18. ročníka celoslovenskej spevackej súťaže detí v interpretácii slovenskej ľudovej piesne Slávik Slovenska 2008 pod záštitou garanta súťaže Petra Dvorského sa konalo v Zlatých Moravciach 24. – 26. júna 2008. V troch kategóriách súťažili víťazi krajských prehládok z ôsmich krajov t.j. 3x8=24 spevákov. V tomto školskom roku sa do súťaže zapojilo 47.000 detí! Tento počet potešil i Maestra Petra Dvorského, ktorý spolu s PhDr. Petrom Štilichom pred osemnástimi rokmi založili súťaž. Finále začalo „zhrávkami“ v utorok poobede. Tie prebehli veľmi hladko. Predník Mirko Dudík citlivo radil mladým spevákom a spolu s Orchestrom ľudových nástrojov Slovenského rozhlasu v Bratislave ich fantasticky podporil. Súťažný deň 25. jún 2008 svitol. Odborná porota zasadla v zložení: Peter Dvorský, Stanislav Bachleda, Juraj Hatrík, Danica Štilichová – Suchoňová, Ondrej Demo, Angela Vargicová, Marián Veselský, Svetozár Hikkel, Gejza Hlavatý, Peter Štilicha, Marta Dvorská. Prijemná, hoci napätá atmosféra. Moderátorka Alenka Heribanová pomáhala svojou profesionalitou osmiliť spevákov uvoľneným rozhovorom. Každý z dvadsiachtyroch spevákov odvieďol svoj výkon doslova profesionálne. Porota mala ťažkú úlohu. Pred vyhodnotením sa konala vernisáž výstavy k Storočnici narodenia Eugena Suchoňa. Napätie sa dalo kráčať. Všetci účastníci boli ocenení diplomom „Laureát Slávika Slovenska 2008“ (poz.: *laurea – latinsky: vavrín, veniec, víťazný, víťazstvo, sláva, triumf*). Týmto počínom dali každému finalistovi pociťť víťazstvo – veď dostať sa do celoslovenského kola bolo veľmi ťažké.

Po vyhlásení ocenených v I. kategórii hodnotia druhú: bronz – Daniel Šavlík (jeden z troch chlapcov z celej dvadsaťštvorky), a k titulu Strieborný Slávik Slovenska priradili meno Zuzana Sabová. Boli s nami okrem hlasovej pedagogičky Mgr. Marty Svobodovej i naši starí rodičia. Na ich tvárach sa zračila obrovská radosť i vďačnosť, ktoré som ja v srdci cítila už od krajského kola. Celá súťaž vyvrcholila vo štvrtok 26. júna Galakonzertom víťazov. Tisovskú striebornú slávicu prišli podporiť aj bratia Janko, Vratko, otec Štefan, a čo si veľmi vážime, i primátor mesta Ing. Peter Mináč spolu s riaditeľom ZŠ Dr. V. Clementisa Mgr. Klementom Kérym. Keď na záver koncertu zazneli úžasné hlasy spolu s Petrom Dvorským v piesni „Pod horou, pod horou“ diváci spontánne vstávali zo sedadiel... Tá atmosféra i krása sa nedá opísať žiadnymi slovami. Ten pocit a zážitok si ja osobne budem nosiť v srdci celý život. A nasledovala Východná. Slávici Slovenska 2008 dostali prvýkrát v histórii súťaže

mimoriadnu odmenu – účinkovanie na folklórnom festivale Východná 2008 v nedeľňajšom dopoludňajšom programe. Spevákovi sprevádzala ľudová hudba Juraja Pecníka. Bolo to nádherné vidieť a počuť „anjelské hlasy“ v prekrásnom prostredí amfiteátra pod Tatrami. Slnecné počasie sme

(pokračovanie s. 8)

na foto: Maestro P. Dvorský s deťmi, Zuzana tretia sprava

V čísle prinášame aj:

Autobusový cestovný poriadok
platný od 1.7.2008
Zavedenie euro meny
Prvý ples...
Básne
Oznamy

Leto

Vlní sa poludňajšia páľava
nad klasmi driemajúcich polí.
Materské mlieko zeleň nasáva.
Tlačí sa život prudko zo zeme,
tlačí sa, až to bolí.

Do pece slnka naschvál prikladá
potmehút kurič, spitá stonoha.
Páľavou blčí dvor i záhrada.
Veď majže s ľudmi trošku súcitu,
veď majže súcít, preboha!

Do hôr sa pôjdem schladit' pred žiarom,
na známe miesto v chládku pod stromy.
Pod bukom budem vďačným želiarom.
Len preč von z mesta, z krutej páľavy,
len preč von z tejto pohromy.

Aj spať tam budem na trávinatej hrudi
a prikryjem sa sojčím pierkom.
Ak ma v noci chlad bude budiť,
aj veľkou lesnou pavučinou
a ešte – ozónovou dierkou.

František Bábela

Zasadnutie sa konalo 3. júla 2008 v zasadacej sieni mesta. Zastupiteľstvo

schválilo:

- na dovybavenie sídlisk STRED a HRADOVÁ pre verejnosť finančné prostriedky vo výške 200 000,- Sk z rozpočtu mesta
- Plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky mesta na II. polrok 2008
- Hlavné úlohy a plán činnosti Mestskej polície v Tisovci na II. polrok 2008
- Plán zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Tisovci na II. polrok 2008
- Štatút športového areálu pri ZŠ Dr. V. Clementisa Tisovec a jeho prevádzkový poriadok pripomienkami a platnosťou od 7. 7. 2008
- ukončenie nájomnej zmluvy zmluvných strán dohodou k 30. 6. 2008 na prenájom pozemku v k. ú. Tisovec, parcelu CKN č. 2338/1 vedenú ako zastavané plochy zapísané na LV č. 1354 a parcelu CKN č. 3101 vedenú ako ostatné plochy o upravenej výmere 66m² s nájomcom Dankou ČUPÁROVOU, bytom Brezno, 9. Mája 44
- dôvodu predaja zmrzlinového stánku. Zároveň sa ruší vonkajšie sedenie pri zmrzlinovom stánku.
- prenájom horeuvedeného pozemku a otvorenie prevádzky s otváracími hodinami: pondelok – nedeľa 9.00 hod. - 19.00 hod.
- pre Jarmilu GR LICKÚ, bytom Tisovec Sládkovičova 282 za účelom prevádzkovania zmrzlinového stánku
- prenájom nehnuteľností pre mesto Tisovec, parcelu CKN č. 4848/10 evidovanú ako zastavaná plocha o výmere 10 m², parcelu CKN č. 4848/11 evidovanú ako zastavaná plocha o výmere 1317 m², parcelu CKN č. 4881/1 evidovanú ako zastavaná plocha o výmere 476 m² aj so stavbou so súpisným číslom 1224 – kotolňa na pevné palivo a sociálny prístavok, parcelu CKN č. 4881/2 evidovanú ako zastavaná plocha o výmere 332 m² aj so stavbou so súpisným číslom 1659 – plynová kotolňa, parcelu CKN č. 4881/3 evidovanú ako zastavaná plocha o výmere 145 m² aj so stavbou so súpisným číslom 1660 – sklad uhlia, teda o celkovej výmere 2 280 m² zapísaných na LV č. 76 pod bodom B:1 v spoluvlastníckom podiele 1/1 – ina od spoločnosti Čestné a stavebné mechanizmy Tisovec a. s. so sídlom Daxnerova č. 756,

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

Tisovec, na dobu určitú do 1.7.2038, za účelom realizácie projektu „Výstavba kotolní na štiepku vrátane technologického zariadenia“. Cena za prenajaté pozemky je 1,0 Sk/m²/rok t. j. 2 280,- Sk/rok.

- výmenu okien a dverí na budove Materskej školy v Rimavskej Pile za drevené, vyrobené z eurohranolov za cenu, ktorá prevyšuje sumu schválenú v rozpočte mesta o 200 000,- Sk
- realizáciu investícií mesta prostredníctvom spoločnosti Služby mesta Tisovec s.r.o. nasledovne :
- vonkajšie maľby a opravy Kultúrneho domu v Rim. Pile 150 000,- Sk
- vybavenie kuchynky v Kultúrnom dome Rim. Pila 100 000,- Sk
- výmena okien na budove Materskej školy Rim. Pila 450 000,- Sk
- výmena strešnej krytiny a dverí – stará fara 350 000,- Sk
- oploenie športového areálu pri ZŠ 200 000,- Sk
- odkúpenie pozemkov v k. ú. Tisovec, parcelu CKN č. 4246 o výmere 4910 m² evidovanú ako záhrady, parcelu CKN č. 4247 o výmere 353 m² evidovanú ako zastavané plochy a nádvorí, parcelu CKN č. 4248/1 o výmere 6586 m² evidovanú ako TTP a parcelu CKN č. 4249 o výmere 4055 m² evidovanú ako záhrady, zapísané na LV č. 3023 pod bodom B:1 v spoluvlastníckom podiele 1/1 – ina od Jaroslava LACKA bytom Hlavná 222 Rimavská Pila do vlastníctva mesta
- Doplnok uznesenia MZ číslo 62/2007 zo dňa 14.3.2007 v tomto znení :

A/ schvaľuje

Kúpnu zmluvu číslo : 07/8.3.07/a medzi predávajúcim Mestom Tisovec a kupujúcim Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. Banská Bystrica. Predmetom prevodu vlastníctva je nedokončená stavba „Likvidácia odpadových vôd a zásobovanie pitnou vodou v rekreačnej oblasti Tisovec – Bánovo“. Popis stavby : Kanalizácia splašková, ČOV a vodovod.

Kúpna cena predmetu prevodu vlastníctva je určená dohodou zmluvných strán vo výške 3 805 889,- Sk.

B/ schvaľuje

Kúpnu zmluvu číslo : 07/8.3.07/b medzi predávajúcim Mestom Tisovec a kupujúcim Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. Banská Bystrica. Predmetom prevodu vlastníctva sú pozemky v kat. území mesta Tisovec, vedených na LV č. 1354 ako CKN parc.č. 6311/21, zastavané plochy a nádvorí o výmere 280 m² a CKN parc.č. 6311/22, zastavané plochy a nádvorí o výmere 186 m², všetko v 1/1 – ine. Kúpna cena predmetu prevodu vlastníctva je určená dohodou zmluvných strán vo výške 46 600,- Sk.

C/ schvaľuje

Zmluvu číslo : 07/8.3.07/c o zriadení práva vecného bremena medzi povinným z vecného bremena Mestom Tisovec a oprávneným z vecného bremena Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. Banská Bystrica. Zmluvné strany touto Zmluvou zriaďujú v prospech oprávneného z vecného bremena časovo neobmedzené vecné bremeno ako vecné právo umiestnenia stavby verejného vodovodu a verejnej kanalizácie na pozemkoch C KN parc.č. 6311/17, C KN 6311/21 a CKN parc.č. 6311/22 v kat. území Tisovec;

uložilo:

- riaditeľovi spoločnosti Služby mesta Tisovec s.r.o. vypracovať návrh na zriadenie urnového hája a spoločného mestského hrobu v priestoroch mestského cintorína;

vzalo na vedomie:

- Informácie zo zasadnutí stálych komisií Mestského zastupiteľstva v Tisovci a Výboru m.č. Rimavská Pila
- informáciu o výsledku výberového konania na funkciu riaditeľa Materskej školy Tisovec a menovanie p. Júlie HODOŇOVEJ do funkcie riaditeľky Materskej školy Tisovec
- informáciu riaditeľky Materskej školy v Tisovci o dopade novely školského zákona na prevádzku Materskej školy v Tisovci a doplnenie prevádzkového poriadku
- Prehľad nájomných zmlúv a zmluvných prevodov majetku mesta za 1. polrok 2008
- informáciu riaditeľa ZŠ Tisovec o využití priestorov Základnej školy Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci formou prenájmu
- informácie primátora mesta Tisovec.

z uznesení spracovala redakcia

Z činnosti primátora mesta v júni

2. - 6.6. Dovolenka

9.6. Rokovanie so zástupcami Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja k organizačnému zabezpečeniu XIV. Dní mesta Tisovec

10.6. Pracovná porada zamestnancov mesta k plneniu úloh a zabezpečeniu XIV. Dní mesta Tisovec

12.6. Zasadnutie Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja v Banskej Bystrici

13.6. Rokovanie s zástupcami Dexia banky Slovensko a. s. v Banskej Bystrici

16.6. - Rokovanie poslancov Banskobystrického samosprávneho kraja za obvod Rimavská Sobota na Mestskom úrade v Hnúšti

- Otvorenie výstavy Michaely Knížovej v MsKS v Tisovci

17.6. Stretnutie so zástupcami médií k otvoreniu XIV. Dní mesta a projektov zabezpečovaných samosprávou mesta

Tisovec

18.6. Zasadnutie Dozornej rady Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a. s. v Banskej Bystrici

19.6. – 22.6. XIV. Dni mesta Tisovec

- Slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva
- Udelenie cien primátora mesta a ceny mesta
- Koncert Mariána Lapšanského a Evy Garajovej
- Otvorenie Nadregionálnej výstavy o cestovnom ruchu predsedom BBSK p. Milanom Murgašom
- Zábavný program Jána Snopku: Stredoslováci s Eňou Vacvalovou, Robom Kaiserom, Petrom Melušom a Alanom Mikušekom
- Jazda historickým motoráčikom
- Profesionálne vystúpenie Samuela Tomečka, Hudobná skupina Metalinda a U.K.N.D.
- Bohoslužby venované pripomienke 160.

výročia úmrtia Pavla Jozeffyho

- Otvorenie športového areálu pri ZŠ Dr. Vladimíra Clementisa

23.6. Zasadnutie Regionálnej rady Združenia miest a obcí Gemera a Malohontu na Mestskom úrade v Hnúšti

24.6. Rokovanie so zástupcami Banskobystrickej regionálnej správy ciest a. s. a projektantom o postupe prác realizácie územného konania na ceste II/530

25.6. Verejný hovor s občanmi Rimavská Pila

26.6. Účasť na vyhodnotení Slávik Slovenska 2008 v Zlatých Moravciach (II. miesto získala Zuzka Sabová, žiačka ZŠ a ZUŠ Tisovec)

27.6. - Slávnostné ukončenie školského roka 2007/

- Slávnostné odovzdanie vysvedčenia žiakom IX. ročníka v Obradnej sieni Mestského úradu v Tisovci
- Slávnostná rozlúčka s deťmi Materskej školy Tisovec, ktoré v septembri nastúpia do I. ročníka ZŠ v Obradnej sieni Mestského úradu v Tisovci

OBZRETIE SA ZA JAZDOU NA ZUBAČKE

Keď sa mi dostal do rúk bohatý program tradičných Dní mesta a naskytla sa mi po dlhšej dobe možnosť navštíviť Tisovec - mesto môjho detstva, bez zaváhania zvíťazila ponuka previesť sa vláčikom na ozubnicovej trati Tisovec – Zbojská a späť.

Krásne slnečné sobotné ráno a motoráčik plný do prasknutia pomaly vyrazil a plazil sa prekrásnou prírodou strmým stúpaním cez Bánovo na Zbojská. Ešte

pred jazdou nás však privítal pán Ján Spišiak, predseda občianskeho združenia „Zubačka“, ktorý nás oboznámil s históriou trate a so zaujímavosťami, ktoré na nás počas jazdy čakajú. A už tu bol tunel - najmä pre tých najmenších nezabudnuteľný zážitok aj keď sa strach zračil v ich očkách z tej tmy – a potom zastavenie a prechádzka po 105 m dlhom oblúkovitom Čertovom moste, ktorému pre jeho unikátnosť právom patrí takéto pomenovanie. Zo zákratnej výšky viaduktu pri vrcholoch storočných jedlí, bol úchvatný pohľad na scenériu a hadiacu sa cestu pod nami, a z tej hĺbky sa nám poriadne hlava zatočila. Nečakaná strelba, zastavenie vláčika na Zbojských a prepád

cestujúcich polhorskými zbojníkmi nás veru poriadne vyľakali. Najprv nás ozbljali, ale hneď aj láskavo pohostili trúnom, chlebíkom i soľou. Vycifrované koníky zapriahnuté do povozov vyviezli cestujúcich na neďaleký salaš, kde sme sa občerstvili a prezreli sme si milé folklórne vystúpenie. Po návrate na „veľkú stanicu“ sme sa v múzejno-dokumentačnom centre oboznámili so železničnými exponátmi a s dobovou fotodokumentáciou o histórii tejto trate- iste sa nájdú ešte kde tu pozabúdané fotky či predmety, ktoré by obohatili tisovské železničarske múzeum. Keďže som povolaním dlhoročná technická múzejníčka, sledujem a vysoko oceňujem nemalé úsilie zanietených nadšencov zachovať túto unikátnu kultúru a najmä technickú pamiatku v prevádzkyschopnom stave. Veď koľko sa ich podarilo zachrániť z toho množstva, ktoré boli na Slovensku? Obmedzovania železničnej prepravy, snahy o zrušenie a následné rozhodnutia o zachovaní prevádzky, toto všetko sprevádza dnešnú dobu. Držím palce tejto snahe, veď nepochybne prispieje do rozvoja cestovného a turistického ruchu v tomto regióne. Ide predsa o jedinečné technické zariadenie v stredoeurópskom meradle, pretože po likvidácii ozubnicového zariadenia na horských tratiach v Rakúsku a v Nemecku, existuje okrem tejto našej trate iba jedna prevádzkyschopná železnica s normálnym rozchodom v Čechách. A teším sa na budúcu atraktívnu jazdu s ozubnicovým parným rušňom, počula som, že sa už opravuje vo Zvolenskom depe.

Mgr. Jana Žakarovská Ďuricová, Slovenské technické múzeum Košice
foto: archív autorky

Životné jubileum Cyrila Krausa

3. júla 2008 sa významného životného jubilea – 80 rokov, dožil pán Cyril Kraus, literárny historik a editor. V rodnom meste chodil do ľudovej školy i do gymnázia, kde v roku 1947 aj zmaturoval. Potom študoval slovenčinu a filozofiu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. V roku 1951 sa po skončení vysokoškolského štúdia stal pracovníkom Ústavu slovenskej literatúry SAV, ktorý bol v roku 1973 premenovaný na Literárnovedný ústav SAV. V rokoch 1964-1966 bol tiež redaktorom časopisu Slovenská literatúra. Zároveň prednášal slovenskú literatúru na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe (1957-1959), na UK v Bratislave (1969, 1976), na Pedagogickej fakulte v Nitre (1971) i na Trnavskej univerzite (1999). Od roku 1993 žije na dôchodku v Bratislave.

V prvých rokoch literárnej činnosti sa venoval literárnej kritike najmä básnickej tvorby. Neskôr sa jeho záujem zamerlal na výskum starších období slovenskej literatúry, predovšetkým obdobie klasicizmu a romantizmu, textológiu a editorstvo. Výsledkami tohto záujmu sú diela: *Andrej Sládkovič* (1962), *Slovenská romantická*

balada (1966), *Generácia v pohybe* (1973), *Retrospektívy a kontinuita* (1978), *Impulzy a inšpirácia slovenského romantizmu* (1979), *Slovenský literárny romantizmus, jeho vývin a tvar* (1999), *Poézia Jána Bottu* (1981), *Čas literatúry* (1987), *Začiatky literárnej kritiky* (1991). Okrem iných prác edične pripravil súbor Vajanského článkov *State o slovenskej literatúre*, *Sládkovičovo Básnické dielo*, *Korešpondenciu Andreja Sládkoviča*, literárne dielo Janka Francisciho *Iskry zo zaviepiť pahreby*. Zostavil, upravil, poznámkami, štúdiami a esejami doplnil antológiu *Žltá ľalia* (1975), *Stojí, stojí mohyla ...* (1978), *Na lutnu* (1986) a iné. K posledne vydaným dielam patria *Slovenskí romantici* (Poézia – 2001; Próza – 2002) a *Slovenský klasicizmus – Próza* (2004), *Poézia* (2004). Významné štúdie publikoval aj v zborníkoch Gemerskej vlastivednej spoločnosti a svojimi článkami prispieva tiež do Tisovského mesačníka. Jubilantovi Cyrilovi Krausovi želáme ešte veľa dobrého zdravia, elánu, pohody a síl do ďalších šťastných dní a rokov.

redakcia TM

(Na fotografii M. Slabeja: Jubilant prvý zľava s recitátorom Jánom Žitným pri príležitosti odhalenia pamätnej tabule Milanovi Krausovi počas vlnajších dní mesta)

Kedy sa v Tisovci hralo divadlo prvýkrát (Na čo sa zabudlo a čo sa takto stratilo a stráca)

Známy historik slovenského divadelníctva Ladislav Čavojský v článku „Divadelný Tisovec do roku 1918“ citujúc spomienky Dr. Sama Daxnera (r. 1925 – „Slovenský divadelný ohotník“ a Losinského (Pavla Hudeca) v „Národných novinách“ r. 1943, konštatoval, že „ak sa pred revolúciou r. 1848 hralo, bolo to podujatie len ojedinelé a lokálneho významu“. (Dr. Daxner uviedol „asi rok 1845“, Losinský 1840).

Nie náhodou o počiatkoch divadelníctva v Tisovci písali práve títo dvaja muži: Dr. Daxner bol nielen jedným z organizátorov divadla v Tisovci, ale z rodinnej tradície bol určite informovaný aj o počiatkoch divadla v Tisovci. Vedel aj o texte na náhrobku Jána Daxnera. – Pavel Hudec, ako uviedol v článku „Zo spomienok na tisovský Mužský robotnícky spevokol“, býval 13 rokov v cirkevnej škole v susedstve Dr. Daxnera a pri častých návštevách získal od neho informácie o činnosti spevokolu a ohotníckeho divadla.

Ešte nedávno – r. 1994 existoval aj písomný doklad o divadle v Tisovci pred rokom 1860, ale v súlade so železiarskou výrobou v Tisovci

bol odliaty do železnej liatiny: V západnej časti starého cirkevného cintorína na Muránskej ulici stál doskový zvisle osadený liatinový náhrobok Jána Daxnera. – Liatinová „stéla“ (zvislá, technicky perfektne prevedená, výtvarne riešená doska v novogotickom slohu, po obvode orámovaná, s náročnými gotickými fialami vyčnievajúcimi nad plochu dosky. Na tomto náhrobku, okrem životných dát (1780 – 1847), boli uvedené aj funkcie a zásluhy J. Daxnera: asesor gemerskej stolice, zásluhy počas napoleonských vojen a tiež aj inšpektor ev. cirkvi, zaslužil sa o divadlo v Tisovci (dátum divadelného predstavenia nebol uvedený).

Dnes možno už len hypoteticky uvažovať, či J. Daxner aj sám organizoval divadlo a tiež o prípadnom repertoári (mohlo ísť aj o príležitostné hry s náboženskou tematikou). Isté je len to, že prvé divadelné predstavenia sa hrali v severnej učebni na poschodí cirkevnej školy. Tu sa mohlo hrať ešte do r. 1886, kedy došlo ku prestavbe školskej budovy, ale súčasne vzniklo stále javisko na poschodí nového mestského domu – terajšia obradná sieň

mesta.

Náhrobok J. Daxnera v roku 1995 už neexistoval. Takto sa zhodou rôznych náhod, v priebehu 20. storočia, stratili hroby dvoch mužov, ktorí mali značný vplyv na kultúrny rozvoj mesta – Pavla Jozeffyho a Jána Daxnera. Druhý menovaný sa zaslúžil o to, že Jozeffyho r. 1820 pozvali do Tisovca za kňaza.

Je potešiteľné, že divadlo a celá miestna kultúra v Tisovci prežíva ďalšie obdobie svojho rozkvetu. Menej príjemná je skutočnosť, že sa zabudlo a ešte stále zabúda na miesta posledného odpočinku niektorých priekopníkov kultúry mesta.

Mesto, ktorému r. 1965 KNV potvrdil mestské výsady hlavne „pre bohaté osvietenstvo – vlastenecké – vzdelávacie – robotnícke tradície, pre revolučnú minulosť a roduvernosť...“ by si malo nájsť spôsob, ako pravidelne zabezpečovať starostlivosť o dôstojný stav náhrobkov osobností, ktoré sa podieľali na jeho kultúrnom i hmotnom rozvoji.

H-L

Kalendár výročí osobností Tisovca a Rimavskej Pily

JÚL

Samuel Hojč

140. výročie úmrtia evanjelického kaplána, autora národných obrán, statkára

Narodil sa 16.11.1806 v Brezne. Študoval na evanjelickom lýceu v Prešove a štúdium teológie absolvoval v roku 1833 na univerzite v Tübingene. V rokoch 1833-1836 bol evanjelickým kaplánom u superintendenta Pavla Jozeffyho v Tisovci, v rokoch 1836-1840 u superintendenta Seberíniho v Banskej Štiavnici a v rokoch 1840-1859 bol farárom v Mičinej. V roku 1859 začal hospodáriť v obci Saca a Dánoš a od roku 1864 na pustatine Vatya, kde spolu s bratom zakúpil okolo 400-jutrový majetok.

Už ako študent a mladý kaplán varoval pred nebezpečenstvom maďarizácie. Bol autorom prvej významnej obrany Slovákov proti maďarizácii (*Sollen wir Magyaren werden? – Musíme byť Maďarmi? 1833*), ktorá mala veľký ohlas doma i v zahraničí a uhorský snem dal príkaz na jej zhabanie. V časopise Hronka uverejnil článok *O Oltárnom*, v ktorom opisuje vrch v klenovskom chotári, kde ho zaujali zvláštne útvary skál, podobajúcich sa na oltár. Pre deti vydal *Katechizmus doktora Martina Luthera*. V cirkevných ročenkách publikoval články o dejinách evanjelickej cirkvi v Uhorsku, podrobil kritike cirkevnohistorické diela Jozefa Irinyiho a Jána Chalupku. Po odchode do Peštianskej stolice sa prestal zapájať do národných aktivít a jeho rodina sa pomaďarčila. Zomrel 24.7.1868 v pustatine Vatya (Maďarsko).

Matej Šulek (Schulek, Schulek)

260. výročie narodenia kňaza, básnika, historiografa, kultúrneho pracovníka

Narodil sa 28.7.1748 vo Veličnej, okr. Dolný Kubín. Pochádzal z rodiny richtára a notára. Základné vzdelanie získal v Istebnom, od roku 1762 študoval v Ožďanoch, od roku 1764 v Kežmarku, od roku 1770 v Prešove a v Bratislave. Od roku 1772 bol evanjelickým farárom v Komlóši, v rokoch 1776-1778 v Hybiach, od roku 1778 v Palúdzke a od roku 1791 pôsobil až do svojej smrti v Tisovci.

Bol autorom príležitostných veršov a kázní, duchovných piesní, ktoré boli preberané aj do novších evanjelických spevníkov. Zaslúžil sa o tisovskú evanjelickú cirkev, o kostol i faru, venoval sa dejinám cirkvi, v Tisovci založil cirkevný archív, obohatil cirkevnú knižnicu o 2500 zväzkov kníh. Zbieral a archivoval všetky

doklady a listiny tkajúce sa cirkevných dejín Malohontu. Ich odpisy vydal pod názvom *Documenta ad protocolum eccl. Tisoltz ab anno 1704-1750*. Ďalej podal opis mesta Tisovec pod názvom *Topographia oppidi Tisoltz* a vyhotovil súpis tisovských rodín. Bol aktívnym členom Učenej spoločnosti Malohontskej, ktorá sa orientovala na vedeckú a vzdelávaciu prácu, propagovala nové myšlienkové prúdy a dbala o stále vzdelávanie evanjelických kňazov. Zanechal bohatú korešpondenciu. Zomrel 28.4.1815 v Tisovci.

AUGUST

Vladimír Daxner

120. výročie narodenia právnika, dôstojníka

Narodil sa 10.8.1888 v Tisovci. V roku 1898 absolvoval prípravnú triedu na ruskom gymnáziu v Kyjeve. V rokoch 1899-1903 študoval na rumunskom gymnáziu v Brasove a v rokoch 1903-1907 na srbskom gymnáziu v Novom Sade. Právnickú fakultu absolvoval v rokoch 1907-1913 v Budapešti. Počas štúdia v Budapešti bol cvičiteľom tamajšieho Sokola a sokolskú jednotu ako súčasť hasičského zboru pomáhal zakladať i v Tisovci. Ako dôstojník rakúsko-uhorskej armády padol v roku 1915 do ruského zajatia a vstúpil do československých légii.

Od roku 1926 bol verejným a štátnym notárom v Rimavskej Sobotě, po jej okupácii v Tisovci. Po vypuknutí Slovenského národného povstania bol pracovníkom Veliteľstva československej armády na Slovensku. Od 16.9.1944 bol druhým zástupcom hlavného veliteľa a vedúcim osobného oddelenia Hlavného štábu partizánskych oddielov na Slovensku. V marci 1945 sa zúčastnil na rokovaní o zložení a programe novej československej vlády v Moskve. Po návrate sa stal zástupcom československej delegácie Spojeneckej kontrolnej komisie v Budapešti. Od roku 1946 bol štátnym notárom v Rimavskej Sobotě až do odchodu na dôchodok v roku 1956.

V roku 1900 zorganizoval tamburášsky orchester, ktorý účinkoval na koncertných vystúpeniach spevokolu. V rokoch 1919-1920 bol dirigentom tisovského spevokolu. Zomrel 27.3.1971 v Žiline.

Milina Jesenská, rod. Zvarová

130. výročie narodenia národnej a kultúrnej pracovníčky

Narodila sa 18.8.1878 v Tisovci. V mladosti vystupovala ako ochotníčka herečka v Tisovci a

na javisku Slovenského spevokolu v Martine. Po príchode do Martina pracovala v Živene, organizovala jej večierky. Bola propagátorkou ľudových výšiviek, členkou správy Lipy, ktorú viedla spolu s manželom Fedorom Jesenským. Zabezpečovala administratívne práce vydateľského družstva Živeny. Zomrela 8.5.1967 v Martine.

Anna Janošková, rod. Daxnerová

150. výročie narodenia spisovateľky pre deti

Narodila sa 23.8.1858 v Nagyálló (Maďarsko). Detstvo strávila v Rimavskej Sobotě. Od roku 1872 žila v Tisovci. Ľudovú školu vychodila v Liptovskom Mikuláši. Od roku 1881 žila v Liptovskom Mikuláši. Venovala sa osvetovo-výchovnej práci medzi mládežou, poriadala divadelné predstavenia. Prekladala z nemčiny, drobné náboženské príspevky uverejňovala v knižnici Transoscia. Zúčastnila sa na zostavovaní Tranovského kalendára, spolupracovala s Teréziou Vansovou pri tvorbe Dennice i s redakciou Živeny. Napísala a v Priateľovi dietok uverejnila dramatickú rozprávku so spevmi *Širota Marienka a dvanásť mesačikov*, ktorá vychádzala z ľudovej rozprávky a ktorú v roku 1901 nacvičila so školskými deťmi. Zomrela 8.12.1939 v Liptovskom Mikuláši

Ján Čipka

100. výročie narodenia právnika, účastníka SNP

Narodil sa 23.8.1908 v Tisovci. Po absolvovaní gymnázia študoval na Právnickej fakulte UK v Bratislave. Od roku 1937 bol justičným dôstojníkom. Počas klérofašistického slovenského štátu bol prednostom senátu Vojenského súdu v Bratislave. Tu sa zapojil aj do ilegálneho protifašistického odboja. Tesne pred vypuknutím SNP bol menovaný za člena Vojenského súdu v Poprade. Proti nemeckým vojskám bojoval v Poprade – Kvetnici, v Banskej Bystrici bol členom preverovacej komisie a predseda Vojenského poľného súdu. Pomáhal pri očiste od nepriateľských živlov a ich potrestaní, pri upevňovaní disciplíny a morálky armády. Po ústupe SNP do hôr bol členom štábu 1. československej brigády J.V.Stalina, potom zástupcu veliteľa 3. partizánskeho pluku a od roku 1945 bol príslušníkom 1. československého armádneho zboru v ZSSR. Zomrel 6.6.1945 v Bratislave.

Miroslava Kojnoková

Čo s „vlkmi“ v korune stromu?

Veľa ovocných druhov v pokročilom vývojovom štádiu v období plnej plodnosti vytvára tzv. prirodzené plodonosné oblúky. Vznikajú tým, že sa konáre pod ťarchou ovocia ohnú do oblúka. Na najvyššom bode oblúka potom v dôsledku rastového napätia vyrastajú nové výhonky, ktoré sa neskoršie zase ohnú nadol pod tiažou úrody. Spodné oblúky a staršie sa potom dostávajú do tieňa pod mladšie oblúky, dostávajú menej svetla a menší prívod živín. Následkom toho skoro odumierajú, zasychajú a stávajú sa v korune zbytočné, lebo korunu zahusťujú. Odrezávajú sa na vhodné mieste.

Na prirodzených plodonosných oblúkoch v korune stromu na staršom dreve v blízkosti kmeňa často vyrastajú mladé vodnaté letorasty, ktoré nazývame „vlkmi“. Najviac „vlkov“ vytvárajú jablone a slivky.

Najviac „vlkov“ v korune stromu rastie v období

plodnosti, čiže v období starnutia. Vysvetlenie je nasledovné: mladé ovocné rastliny od prvých rokov života až do určitého veku rastú rýchle. Potom sa ich vývin dostáva do obdobia, keď sa už objem ich nadzemnej časti a koreňovej sústavy takmer nezväčšuje. Neskôr dochádza k odumieraniu konárov a koreňov. S vekom stromu sa konce konárov spúšťajú nadol, pričom odumierajú. Na silnejších konároch v blízkosti kmeňa sa objavujú „vlky“, rýchle rastú, vytvárajú novú korunu stromu. Podobná výmena rastlinnej koruny sa v živote stromu môže uskutočniť niekoľko krát.

Vytváraním „vlkov“ ovocný strom často „volá“ po zmladzovacom reze. „Vlky“ v korune ovocného stromu sú životným prejavom vývojového štádia. Pomocou „vlkov“ môžeme predĺžiť alebo obnoviť životnosť stromu v dvoch – troch rokoch. V korune stromu vyrastá niekoľko

desiatok „vlkov“, všetky nemôžeme nechať, lebo strom by bol zahustený. Vyberieme len také, ktoré majú vhodné umiestnenie a výhodnú polohu z hľadiska dostatku svetla pre budúci plodný konár. Z desiatok „vlkov“ necháme v korune 4 – 5 a ostatné odstránime.

„Vlky“ na vypestovanie nových plodných konárov vyberieme v júni – júli. Pri odstraňovaní „vlkov“ počas vegetačného pokoja vyvolávame vyrastenie ešte vo väčšom počte, než v letnom.

„Vlky“ vypestované ponechané na plodné konáre skrátime asi o tretinu až polovicu dĺžky. Zakrátením dosiahneme lepšie obrastenie a zosilnenie nového plodného konára. V budúcom roku ich ešte raz zakrátime podľa zásad výchovného rezu. Takto pestované „vlky“ u jadrovín spravidla v treťom až štvrtom roku prinášajú normálnu úrodu.

Jaroslav Pavlíkovský

POKLAD

Kedysi dávno žil jeden pirát Noha. Bol síce zlý, no veril v Boha. A okrem neho veril v božský poklad, ktorý bol ukrytý v jednej z tajomných komnát. No keď sa ho chystal hľadať a posádku si začal zhŕňať, nikto z mužov mu to nechcel veriť a do tváre sa mu začali škeriť. Po troch rokoch bol už úplne na dne, cítil, že čoskoro bezvládný na zem padne, začalo mu v ušiach písať, tak veľmi chcel poklad získať. Rozhodol sa nájsť ho sám, potom bude sveta pán! Tak sa vydal na more, hoci počasie bolo zlé, rozhodol sa poklad nájsť, aj keby ho to malo život stáť. Po mnohých útrapách dorazil na ostrov, začal sa predierať džungľou hustou, blúdil, blúdil, všade kľud, až tu zbadal hradný múr. Hoci bol múr vysoký, pirát čakal tri roky, preto ho nič neodradí. Preliezol tú ohradu, tak sa dostal do hradu. Vstúpil doň a hľadať začal, bol pozorný, pomaly hradom kráčal, až kým nezazrel tri komnaty. Otvoril prvú – boli tam zlaté zbrane a Noha celý bez seba hľadel na ne. Otvoril druhú – zlaté dukáty! Bol taký nadšený, no zabudol, že poklad je prekliaty. Toto všetko mu však nestačilo, aj posledné dvere sa mu otvorili uráčilo. No len čo ich otvoril, od strachu sa zarazil, miestnosť plná rúk a hláv, pirát tam len nemo stál. Keď sa odtiaľ poberal, čosi veľmi zahukalo – padlo naňho mnoho skál, aj dvere sa zatvorili, pirátové staré kosti uväznili. Takto končí príbeh dávný, aj keď nie je veľmi slávny. Prečítaj sa dúfam dal, až tak som ho nepo...

*Michal Kojnok, Gymnázium Mateja Hrebendú Hnúšťa, kvarta – (14 rokov)
2. miesto v druhej kategórii v skupine poézie v súťaži „Hrebendova kapsa“ v Hnúšti*

Žiacka konferencia "Tolerancia v nás"

Dňa 13. 6. 2008 sa šiesti členovia žiackeho parlamentu ZŠ v Tisovci zúčastnili 3. ročníka Žiackej konferencie, ktorú organizovala ZŠ Postupimská v Košiciach. Konferencia bola venovaná téme „TOLERANCIA V NÁS“. Okrem príspevkov žiakov z Košíc aj naši žiaci prezentovali plagátky, ktoré vytvorili na hodinách etickej výchovy. Pomocou zaujímavých aktivít si žiaci sami vyskúšali, aké dôležité pre život človeka je naučiť sa tolerovať seba aj iných. Okrem nových skúseností si naši žiaci odniesli zážitky, na ktoré budú ešte dlho spomínať. Už dnes vedia, že na budúci školský rok, by aj oni chceli podobnú konferenciu usporiadať na našej škole.

V mene zúčastnených žiakov chcem poďakovať vedeniu ZŠ Postupimská, ich pani učiteľkám, za príjemné strávené spoločné chvíle počas konferencie i po jej ukončení. Mestu Tisovec za finančné zabezpečenie cesty na konferenciu. Pani riaditeľke Domova dôchodcov Ing. Valérii Huňovej za poskytnutie auta a tiež pani Irenke Milecovej, za sprostredkovanie našej účasti. (Ľubica Šupková VII.A, Janko Sabo VII.A, Jakub Kubinský VII.A, Peter Dianiška VIII.A, Margita Boldiová VI.A, Zuzana Boldyová VI.A)

PaedDr. Miriam Kubinská, učiteľka ZŠ

Čriepek zo života a práce Pavla Jozeffyho „Hájime svatou věc národa, ale nevíme užříme-li námi žádané štěstí Slovenská.“

Tieto slová vyriekol dňa 25. januára 1844 evanjelický kňaz, cirkevný činiteľ – Pavol Jozeffy, ktorého 160. výročie úmrtia sme si pripomenuli koncom marca a ktoré si pripomíname aj dnešnými slávnostnými Službami Božími. Pavol Jozeffy patril medzi popredných slovenských politických a ľudovýchovných dejateľov v prvej polovici 19. storočia, ktorý ťažko niesol bezohľadný maďarizačný útlak Slovákov. Hladinu verejného života rozvíril svojím **Pastýrskym listom**, ktorým upriamil verejnú mienku v mnohonárodnom Uhorsku na záujmy Slovákov. Týmto vyvolal proti sebe odpor a nenávisť maďarizátorov, ale súčasne aj obdiv a sympatie medzi Slovákmi.

Pavol Jozeffy – pôvodným menom Jozafák – sa narodil 31. januára 1775 vo Vrbovciach (okr. Senica). Jeho rodičia boli roľníkmi. V rodičovskom dome sa dostalo mladému Pavlovi a jeho súrodencom dobrej výchovy od matky Barbory. Táto prostá dedinská žena prebúdala vo svojich deťoch lásku k rodnej slovenskej reči.

Vo svojom siedmom roku života začal Pavol Jozeffy navštevovať miestnu školu vo Vrbovciach, kde získal aj prvé základy z latinčiny a nemčiny. Po ukončení miestnej školy odišiel roku 1788 študovať do Bratislavy na evanjelické lýceum. Za päť rokov v novom prostredí získal nový pohľad na svet a na život. Po jeho úspešnom ukončení sa stal súkromným učiteľom a vychovávateľom, ale túto činnosť pokladal len za prechodnú. Chcel si ušetriť financie na ďalšie štúdium.

V roku 1796 zložil kandidátske skúšky a zapísal sa na štúdium teológie na univerzite v Jene. Popri intenzívnom štúdiu svoj voľný čas Jozeffy venoval tiež štúdiu hospodárstva, hlavne ovocinárstvu, a zaumienil si svoje poznatky využiť doma na Slovensku.

Po návrate z Jeny prijal miesto profesora Tešedíkovho hospodárskeho ústavu v Sarvaši a zároveň funkciu kaplána v miestnom cirkevnom zbore. Po dvaapod roku účinkovania v Sarvaši odišiel Jozeffy do cirkevného zboru v Aszóde, kde úspešne pôsobil 7 rokov. V jeseni roku 1808 odišiel na uprázdnenú farnosť do Cinkoty pri Pešti, kde pôsobil ako kňaz takmer 12 rokov. Príkladne sa staral nielen o mravné, náboženské a kultúrne povznesenie svojich farníkov, ale dbal aj o ich zlepšenie hospodárskeho postavenia. V roku 1818 však v Cinkote došlo k živelné rebelii poddaných, ale do nemilosti vrchnosti padol aj Pavol Jozeffy. Preto sa rozhodol z Cinkoty odísť a hľadal si priaznivejšie pôsobisko. Keďže v tom čase sa uprázdnilo kňazské miesto v rýdzo slovenskom evanjelickom zbore tisovskom, uchádzal sa aj Jozeffy o toto miesto a 25. júna 1820 bol pozvaný do Tisovca. Tu sa Pavol Jozeffy trvalo usadil a pôsobil 28 rokov až do svojej smrti.

Hneď po príchode do Tisovca sa pre Jozeffyho začala úmorná, no o to viac prepotrebnej práca. Vyznačoval sa širokým vzdelaním v rôznych vedných odboroch, znalosťou niekoľkých rečí – okrem materčiny ovládal nemčinu, latinčinu, maďarčinu, čiastočne hebrejčinu a gréčtinu – bol rozhladený v teológii, pedagogike, hospodárstve i medicíne. Okrem toho sa vyznačoval cennými vlastnosťami, ako sú skromnosť, statočnosť, pracovitosť, zmysel pre povinnosť a zodpovednosť. Tieto vlastnosti mu otvorili cestu k dosiahnutiu najvyššej cirkevnej hodnosti – úradu superintendenta potiského distriktu – a to 25. januára 1823 v Kežmarku. V kronike ev. cirkvi v Tisovci sa spomína Jozeffyho triumfálny návrat na svoju faru. Vo všetkých cirkevných zborech, kde ho viedli na konskom štvorzápahu, stál vedľa cesty špalier ľudí, ktorí pozdravovali nového superintendenta. Pod jeho spravovaním sa ocitlo okrem tisovského zboru ešte 8 seniorátov so 125 cirkevnými zborní, v ktorých žilo vyše 165 tisíc ľudí.

Jozeffy sa priam otcovsky staral o výchovu mládeže na cirkevných školách. Zaviedol povinnú 6-ročnú školskú dochádzku pre všetky deti bez rozdielu vo veku 7-12 rokov. Okrem nábožensko-mravnéj výchovy dôraz kládol na výučbu manuálnej práce – chlapci sa učili pliesť košíky, zhotovovať náradie z dreva, ovládať práce na poli i v záhrade, dievčatá sa priučili úlohám gazdinej – variť, prať, šiť, pliesť atď. Radil učiteľom, ako si majú počínať pri vyučovaní i výchove mládeže, talentovaných žiakov nabádal na ďalšie štúdium a sám im vytváral na to potrebné podmienky.

Aj pri značnom pracovnom vyťažení si Jozeffy vždy našiel čas pre svojich tisovských cirkevníkov. Zrozumiteľnými kázňami v kostole, vyučovaním v nedeľnej škole i osobnými rozhovormi prebúdajú v ľuďoch vedomie ľudskej dôstojnosti. Jeho tisovskú faru často vyhľadávali ľudia bez prístrešia, pocestní i žobráci a nikto z nich neodišiel s prázdnyimi rukami.

Jozeffy bol aj skvelým organizátorom. Svedectvom o týchto schopnostiach je aj tento monumentálny evanjelický kostol, ktorý býval v čase jeho pôsobenia väčšinou preplnený. Ako kazateľ bol Jozeffy výrečný, ľudsky priateľský, jeho kázne, na ktoré sa usilovne pripravoval, boli premyslené a vecné. Z jeho iniciatívy bola postavená v Tisovci aj nová cirkevná škola. Spolu so svojim kaplánom A.H.Škultétym sa zaslúžil roku 1842 o založenie a vybavenie cirkevnej knižnice v

Tisovci, ktorá bola v tom čase veľmi vyhľadávaná a na jej základe pracuje knižnica do dnešných dní. Založil tiež nedeľnú školu, rozšýbal čulý kultúrny život, stál pri založení hospodárskeho spolku. Pričinil sa o to, že do Tisovca už v roku 1828 prišiel prvý diplomovaný lekár Daniel Fakla, ktorý sa tu trvalo usadil.

Za blahodarú činnosť pri zveľaďovaní mestečka Tisovec superintendenta Pavla Jozeffyho slávnostne menovali za opravdivého a dedičného občana tisovského, a to bez platenia akejkoľvek mestskej taxy.

Významným putom medzi príslušníkmi evanjelickej cirkvi bola chrámová pieseň. Piesne vydané v Tranovského **Cithare Sanctorum** z roku 1635 v priebehu storočí zastarali, nová doba priniesla nový pohľad na život a tým aj potrebu nových piesní. Úloha zostaviť a vydať novú zbierku piesní bola veľmi zložitá a náročná. Dušou tejto akcie sa stal práve Pavol Jozeffy a zapojil do nej mnohé vplyvné cirkevné osobnosti i popredných slovenských literátov, ktorých bolo okolo 45. Vydanie **Zpěvníka** v roku 1842 sa stretlo s veľkým ohlasom slovenskej verejnosti.

Násilné šírenie maďarčiny do škôl a cirkví v 1. polovici 19. storočia narazilo na tvrdý odpor najmä slovenských evanjelikov. Žiarivým príkladom obrany záujmov svojho národa je už spomínaný **Pastýrsky list**, adresovaný Slávne Evanjelickej cirkvi a.v. Nyiregyházske, v ktorom Jozeffy vystúpil proti zneužívaniu náboženstva na maďarizačné ciele. Vyvolal veľkú odozvu – na slovenskej strane bol prijatý s vreľými sympatiami.

Na generálnom kovente v roku 1841 Jozeffy všestranne bránil záujmy Slovákov. Okrem iného vyhlásil: „... Láska k materinskej reči je svätá, jej vzdelávanie zakázať je najukrutnejší despotizmus. Láska k maďarčine sa nedá nanútiť. Možno ju len odporúčať...“ Postavil sa proti maďarizačným snahám gróga Zaya. Zároveň pohrozil, že ak neprestane maďarizačný nápor, Slováci budú nútení obrátiť sa k samotnému panovníkovi so žalobou a svojimi žiadosťami. A tak sa v roku 1842 vodcom deputácie na cisársky dvor do Viedne, ktorá odovzdala slovenský **Prestolný prosbopis** na riešenie postavenia Slovákov v Uhorsku. Prosbopis obsahoval chľostivé vyslovene politické požiadavky a vo svojej podstate bol žalobou na celý maďarizačný systém stvrdený zákonmi uhorského snemu. Sám Jozeffy dostal uistenia a sľuby, že slovenské ponosy sa preveria a sám palatin sa pričiní o ich urýchlené vybavenie. Jozeffy palatína varoval, že môže dôjsť ku vzbúreniu Slovákov, ak sa im nedostane pochopenia a odčinenia krívd, ale nakoniec palatinova reakcia na probopis bola nepriaznivá. Jozeffymu sa za vodcovstvo viedenskej deputácie dostalo veľa prikorá, urážok a ponížení zo strany vrchnosti, ale aj obdivu, vďaky a uznania po celom Slovensku.

Staručký, vekom zošlý a prácou vyčerpaný Pavol Jozeffy sa v čase politických zápasov Slovákov stal národným dejateľom, na ktorého sa s plnou dôverou obracali mnohí slovenskí národovci a on bol hodný tejto dôvery. Od jari 1844 Jozeffy však postupne chorával. Blížiaci sa revolučný jar 1848 prebiehala aj v Rimavskej doline v znamení príprav na revolúciu. Skôr však, ako došlo k revolučnému výbuchu, Jozeffy 10. marca 1848 ochorel na týfus, na ktorý v tom čase hromadne zomierali ľudia v Tisovci. 29. marca 1848 podľahol tomuto ťažkému ochoreniu. Na tisovskej fare dotieklo šlachetné srdce významného bojovníka za práva Slovákov v nedeľu 74. roku plodne stráveného života. Telesné pozostatky Jozeffyho pochovali 2. apríla 1848 na tisovskom cintoríne, ale dnešnej generácii miesto jeho posledného odpočinku nie je známe. So zosnulým sa rozlúčili zástupcovia všetkých seniorátov tiskej superintendencie, početní slovenskí národní dejatelia a stovky prostých ľudí zo širokého okolia.

Jozeffyho odchod spomedzi živých národných slovenských dejateľov bol tichý a nenápadný. Odišiel v ňom statočný človek a veľký vlastenec. Smútok nad jeho stratou vyjadril vo svojej dojímavej básni **Žjal cirkve i národa** štúrovský básnik A.H.Škultéty:

(upravený výber)

*Ó, kolkie, kolkie vrúcich túžob hlasy
v svätých modlitbách leteli do neba,
aby ten, ktorý v moci drží časy,
aby nám Boh zachoval ešte teba.
Pavel Jozeffy, ty perla národa,
škoda ťa v hrobe, ach, naveky škoda!*

*Pekný bol vek tvoj. Ako potok tichý
pokojne tečie kvetnatoú dolinou,
tak, duša drahá, bez lestí a pýchy
medzi kresťanskou kráčaš si rodinou.
Na tvári tvojej samá len dobrota,
tvoj zrak, tvoj pohľad – anjelská dobrota.*

*Teraz už všetko, všetko ti už tichne!
Skončená práca, boj i protivtenstvo.
V pokoji duch Tvoj sladko si oddýchne
nebeskej majúci slávy účasť.
Ale nám kto tu horký žiaľ osladiť?
Kto stratu teba, ach, kto vynahradí?!*

Miroslava Kojnoková

Zavedenie EURO meny – informácia mesta

Nadväzujúc na 1. vstupnú informáciu mesta ohľadne zavedenia EURO meny v podmienkach mesta a na jeho území, dávam do pozornosti širokej verejnosti nasledovné:

Mesto Tisovec po zvážení všetkých dostupných informácií sa rozhodlo v plnom rozsahu pristúpiť k Etickému kódexu pri zavedení eura v SR. Zaväzuje sa, že zavedenie eura nezneužije na neodôvodnené zvýšenie miestnych daní a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ani na zvýšenie platieb za iné služby a produkty, ktorých stanovovanie je v kompetencii mesta.

Zaväzuje sa, že k duálnemu zobrazovaniu pristúpi v čo najkratšom možnom termíne a že využije všetky možnosti na to, aby pomohlo občanom a právnickým osobám na svojom území k hladkému zavedeniu eura na území mesta Tisovec.

Úplné znenie Etického kódexu je súčasťou plánu mesta Tisovec pri zavedení eura.

*JUDr. Zuzana Kederová
prednostka MsÚ Tisovec*

Etický kódex pre zavedenie eura

Zavedenie eura na Slovensku spôsobí zmeny, na ktoré je potrebné sa pripraviť. Pre úspešný prechod je nutné vytvoriť u verejných inštitúcií, podnikateľov i spotrebiteľov pocit dôvery a dostatočnej informovanosti. K tomuto účelu chce prispieť aj Etický kódex pre zavedenie eura vytvorený v spolupráci splnomocnenca vlády pre zavedenie eura v SR a Podnikateľskej aliancie Slovenska. My, signatári tohto kódexu, realizujúci svoje aktivity na území Slovenskej republiky, prehlasujeme, že:

- si vážime pravdivosť, čestnosť, principiálnosť, rovnosť, transparentnosť a spolupatričnosť;
- dodržiavanie zákonov je pre nás samozrejmou;
- si ctíme pravidlá etického správania, ktoré sú pre nás základnými princípmi pri každodennej – či už podnikateľskej alebo inej – činnosti;
- nám záleží na dobrých vzťahoch s verejnosťou, s našimi zákazníkmi a celým našim okolím, pretože si uvedomujeme, že iba v zdravom podnikateľskom prostredí môže byť aj naša činnosť úspešná;
- veríme, že úspešná implementácia meny euro napomôže rýchlejšiemu rastu slovenského hospodárstva a zlepšovaniu konkurencieschopnosti.

Aby sme našim zákazníkom uľahčili ich adaptáciu na euro a orientáciu v novom menovom systéme, zaväzujeme sa, že:

- nezneužijeme proces zavedenia eura na neodôvodnené cenové pohyby našich produktov a služieb, pretože naše ceny sú tvorené na základe dopytu a ponuky;

- budeme pôsobiť smerom k našim dodávateľom i zákazníkom, aby konali rovnako a nevyužívali proces zavedenia eura na neodôvodnené cenové pohyby;
- zavedieme systém duálneho oceňovania tovarov a služieb v čo najkratšom termíne po zverejnení pevného výmenného kurzu Národnou bankou Slovenska;
- prepočty cien z národnej meny na euro budeme vykonávať dôkladne a s maximálnou možnou presnosťou;
- na našich predajných miestach budeme viditeľne zobrazovať oficiálny výmenný kurz;
- vytvoríme možnosti, aby si zákazníci mohli jednoduchým spôsobom porovnať ceny nami ponúkaných produktov a služieb;
- sa zapojíme do neformálnych vzdelávacích aktivít, v ktorých zákazníkom vysvetlíme, aké zmeny ich v súvislosti so zavedením eura čakajú a ktorým aspektom bude treba pri nákupoch venovať zvýšenú pozornosť;
- v našich marketingových materiáloch budeme uvádzať dvojité ceny priamo pri tovaroch a službách, pričom vždy zobrazíme aj konverzný kurz;
- svoje obchodné prevádzky zabezpečíme dostatočným objemom hotovosti v euro, aby sme napomohli čo najhladšiemu priebehu výmeny peňazí počas duálneho obehu.

K uvedenému sa zaväzujeme dobrovoľne s cieľom podporiť eurointegračné procesy Slovenskej republiky vrátane kampane pod heslom Každý cent sa ráta.

Ukončil som školu, čo ďalej?

Skončil sa školský rok a začína sa čas prázdnin. Niektorí rodičia detí končiacich školu, či študenti samotní si kladú otázky typu: Čo ďalej? Mám sa ísť niekam nahlásiť? Netreba sa mi zaevidovať na úrad práce? Dokedy mám nárok na prídavok na dieťa? S týmito a podobnými otázkami sa stretávajú študenti, ktorí práve ukončili školu a majú vyučný list, stredoškólači, ktorí zmaturovali, vysokoškólači, končiaci prvý stupeň štúdia (bakalárskeho), či druhý stupeň štúdia (magisterského, inžinierskeho), ale aj tí žiaci, ktorí ukončili povinnú školskú dochádzku a nepokračujú ďalej v štúdiu (PŠD je do 16 rokov veku dieťaťa).

Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorú vypláca príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, pracovisko v Hnúšti v sume 540,- Sk. Systavná príprava dieťaťa na povolanie sa k nároku na prídavok na dieťa posudzuje podľa zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa. Je to štúdiom na strednej škole okrem štúdia popri zamestnaní, kombinovaného štúdia a štúdia jednotlivých vyučovacích predmetov a štúdiom na vysokej škole okrem externého štúdia. Nárok na prídavok na dieťa majú rodičia dieťaťa aj po skončení strednej školy, po ukončení povinnej školskej dochádzky až do konca školského roka 2007/2008, t.j. do augusta 2008. Výplata sa realizuje mesačne pozadu. Napríklad tzn., že rodičovi sa vypláti prídavok na dieťa končiaceho stredoškólača naposledy v septembri za mesiac august. Skončenie školy preukážete na úrad, buď maturitným vysvedčením, výučným listom, vysokoškólači – diplomom. Ak ste pred promóciami, postačí aj potvrdenie z fakulty o ukončení štúdia. Pokračovanie v štúdiu, prípadný prestup na inú školu je nevyhnutne preukázať rozhodnutím o prijatí na štúdiu a potvrdením o návšteve školy. Rozhodnutie slúži k preukázaniu štandardnej dĺžky štúdia.

V prípade, že sa dieťa počas školských prázdnin zamestná na riadny pracovný pomer, nie dohodu, nárok na prídavok na dieťa sa po

doložení pracovnej zmluvy prehodnotí a zanikne. Študenti, ktorí nepokračujú ďalej v štúdiu a prácu si počas prázdnin nenájdu, môžu požiadať o sprostredkovanie zamestnania príslušný úrad práce v Hnúšti. Stredoškólači sa stacia evidovať až v septembri, aby nestratili nárok na prídavok na dieťa počas školských prázdnin. Spokojne nechajte svoje deti užívať si posledné dni prázdnin. Pozor, to ale neplatí pre vysokoškólačov. Vysokoškólači majú nárok na prídavok len do vykonania štátnej skúšky, nie do konca prázdnin. Pokiaľ v štúdiu pokračujú na 2. stupni VŠ štúdia, nárok na prídavok na dieťa cez prázdniny im nezanikne. Oprávnenej osobe (rodičovi) sa samozrejme za čas zastavenia všetko doplatí. Podmienkou je, že sa medzi štúdiami – ukončením a novým zápisom - dieťa nezaradí do evidencie uchádzačov o zamestnanie a nemá pracovný pomer. Pokračovanie v ďalšom štúdiu na VŠ treba preukázať úradu nielen potvrdením o návšteve školy, ale aj rozhodnutím o prijatí. Pokiaľ ste rozhodnutie o prijatí na vysokú školu ešte neobdržali a dieťa bude pokračovať v dennom štúdiu, nárok na prídavok sa len načas zastaví. Po preukázaní štúdia sa zastavený prídavok na dieťa rodičovi samozrejme doplatí. Vysokoškólači končiaci 2. stupeň VŠ štúdia, ktorí chcú využiť možnosti úradu práce pri hľadaní si zamestnania, sa môžu zaregistrovať ihneď po vykonaní štátnej skúšky. Pri pokračovaní na doktorandskom štúdiu sa prídavok na dieťa neposkytuje.

K nároku na daňový bonus je potrebné nahlásiť ukončenie štúdia svojmu zamestnávateľovi. Až ste osoba SZČO, daňový bonus si uplatníte pri ročnom zúčtovaní dane. Študenti, nezabudnite zájsť aj do príslušnej sociálnej poisťovne sa zaregistrovať, ide hlavne o vysokoškólačov bezprostredne po skončení štúdia.

*Mgr. Martina Manicová, členka komisie
sociálnych služieb a zdravotníctva pri MsÚ
Tisovec*

Nabudúce sa budeme venovať rodičom, ktorí sú na rodičovskom príspevku.

Tisovské premeny

Možno ich ani nevnímame, rozvírená politická scéna, udeľovanie žltých karát už aj v politike nás na navádza na konštatovanie, že aj politika je už pomaly športom, takmer národným. Jachty v Tisovci ešte nemáme, tak pozývanie nám nehrozí, lebo nemáme šajnu o kurzových problémoch a zarabanie peňazí je u nás životnou potrebou nie rozmarom. Stratil sa nám entuziazmus po dobudovaní budovy Evanjelického gymnázia, následná výmena politických garnitúr nás vtlačala do apatie. Vraj pôsobíme dojmom ustarostených a ľahostajní sme ku prírodnému kapitálu, ktorý len pomaly zhodnocujeme. Prenáša sa aj tu kríza osobnosti v politike, kde sa stále viac presadzuje moc peňazí a nie sila osobnosti. Možno čosi na takýchto konštatovaní pravdy je. Je to názor návštevníkov, je na nás či o tom začneme aspoň uvažovať. V demokratickej spoločnosti je vždy vítaná názorová diskusia na akejkolvek úrovni, to zatiaľ nie je prioritou.

Svitá nám na lepšie časy rekreačného športu, vybudovanie športovísk pri ZŠ je prínosom, zatiaľ nie je jasné či možnosti športovať bude mať aj komerčný podtext, chýba tam organizačná zložka a komplexnejšie riešenie areálu. Športové vzory sa nám vytrácajú aj z Tisovca a aby sme sa pohli dopredu musíme ich mať, treba ich vychovať a potom nastupuje tá správna motivácia a súťaženie. Futbalový turnaj žiackych kategórií s medzinárodnou účasťou na Dni mesta nám to potvrdil, vavrínny víťazstva sme si neužili.

Tisovské Evanjelické gymnázium sa dostáva do povedomia aj Európy, školská firma EGETOP, získala prvenstvo na úrovni Európy, za odmenu majú pobyt v Štokholme a aplikovaná ekonomika z Tisovca sa stáva pojmom. Je tu liahň názorov a ekonomických smerov, to potrebujeme k napredovaniu. Robí sa tu aj diskusia o spoločenských a politických problémoch, kde v rámci Slovenska sa títo študenti držia v špičke, zapájajú sa aj absolventi tejto školy, čím sa zvyšuje úroveň.

Hybnou silou rozvoja a životnej úrovne je vytvorenie podmienok na hospodársky rozvoj, to by mala byť prioritou politických garnitúr, treba ľudí presvedčiť, že to tak je. Zatiaľ sa to tu celkom nepodarilo. Možno aj chýba úcta voči občanom, čo je dosť neznámy pojem, hrdí sne na tých, ktorí dosiahli vynikajúce úspechy mimo Tisovca, dokážeme ich oceniť uznať ich schopnosti, možno práve tu sú tie vzory, ktoré nám chýbajú.

Na premeny a zmeny sú dôležité vzory a motivácia a hlavne chuť to urobiť, dokážeme to?

Skúsme sa zamyslieť v dovolenkovom období o sebe o Tisovci.

MIKROGRANTOVÝ PROGRAM „ŠANCA V NAŠOM MIKROREGIÓNE“

Dňa 26.5.2008 v Pohronskej Polhore zasadala mikrograntová komisia v zložení : Ing. Peter Bernath, Irena Milecová, Monika Budovcová, Katarína Pindiaková, ktorá posudzovala tretie kolo mikrogantu Muránskej planiny – Šanca v našom mikroregióne.

Do mikrograntovej výzvy bolo predložených 16 projektov, v ktorých zúčastnení žiadali podporu vo výške 128 588,-Sk. Spolufinancovanie predložených projektov bolo 182 109,50 -Sk, čo je viac ako 70% spolufinancovania.

Mikrograntová komisia odporučila riaditeľovi Mikroregiónu Muránska planina Ing. Petrovi Mináčovi, podporiť 7 projektov vo výške 54 088, Sk a vyhlásiť druhé grantové kolo ešte v tomto roku.

Stručné informácie o podporených projektoch

Projekt číslo 2/2008:

NÁZOV PROJEKTU: Spolu máme šancu

Názov predkladateľa: Komunitné centrum n.o – Čierny Balog

KRÁTKE ZHRNUTIE PROJEKTU: Cieľom projektu je prehĺbenie komunikácie a zlepšenie spolupráce medzi seniormi a ostatnými obyvateľmi obce a tvorivou dielňou pre zdravotne ťažko postihnutých občanov obce. Zároveň podporenie zmysluplného trávenia voľného času seniorov z obce Čierny Balog cez činnosť seniorského divadla, ktoré bude prezentovať tému života a práce ľudu na poli od sadenia, cez kosenie až spracovanie ľanu. S navštíveným divadlom sa odprezentujú seniori v Čiernom Balogu a Tisovci.

Projekt číslo 3/2008:

NÁZOV PROJEKTU: Týždenné potulky Mikroregiónom Muránska planina

Názov predkladateľa: aktívna skupina Polhorčatá
KRÁTKE ZHRNUTIE PROJEKTU: Cieľom projektu je prostredníctvom tábora oboznámiť deti s krásami Mikroregiónu Muránska planina. Počas týždňa navštíviť Dobrobrský prales, Čiernohorskú železničku, Lesnícky skanzem Vydrovo, podniknúť túru na Klenovský Vepor. Počas túry na Klenovský Vepor vyzbierať odpady po trase a tak napomôcť pri zveľaďovaní mikroregiónu. Cez hry a súťaž bude dostať mikroregión do povedomia detí. Na jeseň vytvoriť z fotografií a materiálov výstavu a aj tak propagovať mikroregión.

Projekt číslo 4/2008:

NÁZOV PROJEKTU: Región, v ktorom žijem

Názov predkladateľa: aktívna skupina mladých žien (učiteľky ZŠ Dr. V. Clementisa v Tisovci)

KRÁTKE ZHRNUTIE PROJEKTU: V rámci integrovaného tematického vyučovania žiakov 2.stupňa ZŠ Tisovec spoznať kultúrne – historické a geografické zaujímavosti Mikroregiónu Muránska planina. Na hodinách etickej výchovy,

prírodopisu, dejepisu, zemepisu a slovenského jazyka a literatúry formou besedy bližšie oboznámiť žiakov o vzniku a histórii mikroregiónu a jeho zaujímavostiach, o pamiatkach, ktoré sú lákadlom pre turistov. Získané vedomosti žiaci zúčastnia v kvíze: Čo vieš o MR MP. Najúspešnejší žiaci sa zúčastnia exkurzie po obciach, ktoré patria do MR MP. Po exkurzii bude úlohou žiakov navrhnúť erb MR MP ich očami a vytvoriť časopis o legendách obcí MRMP. Na záver projektu spracovať príbeh a výstupy do powerpointovej prezentácie. Časopis a prezentácia budú k dispozícii ZŠ v MR MP.

Projekt číslo 5/2008:

NÁZOV PROJEKTU: Cesty za poznáním

Názov predkladateľa: Rodičovské združenie pri MŠ Michalová

KRÁTKE ZHRNUTIE PROJEKTU: Cieľom projektu je spoznávať formou zážitkového učenia významné miesta Mikroregiónu Muránska planina (prírodné a kultúrne – historického charakteru) a tým budovať u detí už od útleho veku vzťah k svojej domovine, k miestu kde sa narodili. Citlivo ich vnímať a utvárať si pozitívny vzťah k týmto miestam. Vážiť si prírodu, všimnúť si jej krásy a ochraňovať ju. Vytvoriť fotodokumentáciu rastlín, živočíchov a kultúrne – historických miest a používať ich vo vzdelávacom procese ako učebnú pomôcku.

Projekt číslo 6/2008:

NÁZOV PROJEKTU: Veselé putovanie Mikroregiónom Muránska planina

Názov predkladateľa: OZ rodičov pri MŠ v Pohronskej Polhore

KRÁTKE ZHRNUTIE PROJEKTU: Cieľom projektu je pri príležitosti dní obce Pohronska Polhora zábavno pripravíť zábavno- športové podujatie – dobrodružnú cestu, ktorá na školskom dvore mapuje hranice Mikroregiónu Muránska planina, na ceste vybudovať stanovišťa obce a dominanty MR MP a hravou formou dostať nielen deťom ale aj všetkým návštevníkom MR MP do povedomia. Stanovišťa obcí budú označené erbami obcí. Deti budú na stanovištiach súťažiť a rodičia odpovedať na kvízové otázky o MR MP.

Projekt číslo 8/2008:

NÁZOV PROJEKTU: Úprava a využitie prameňa

Názov predkladateľa: aktívna skupina : p. Hutka, p.Kubíni, p. Vetrák

KRÁTKE ZHRNUTIE PROJEKTU: Cieľom projektu je vyčistenie a úprava prameňa pitnej vody v Tisovci na Štávcu. Prameň bol využívaný najmä v prvej polovici 20-storočia. Neskôr bol zanedbaný a zanikol. Cez projekt sa vybuduje prístupový chodník, vymuruje sa prameň a osadia sa lavičky s prístreškom.

Projekt číslo 16/2008:

NÁZOV PROJEKTU: Rekonštrukcia Coburgovho pomníka

Názov predkladateľa: OZ ZIMORYJA

KRÁTKE ZHRNUTIE PROJEKTU: Cieľom projektu je kompletná rekonštrukcia pomníka rodine Coburgovcov a Coharivcov. Rekonštrukcia obsahuje opravu, čistenie pomníka a oplotenie pomníka.

Irena Milecová a Katarína Pindiaková

Glosár tisovskeho parlamentu

Júnové zasadnutie tisovskeho parlamentu sa konalo až začiatkom júla z dôvodu zaneprázdnenosti niektorých funkcionárov. Prázdninové obdobie sa prejavilo aj na účasti, keď sa ospravedlnili traja poslanci.

Hneď na úvod zaujal náčelník mestskej polície, ktorý podľa uznesenia z minulého zastupiteľstva mal referovať, aké nové auto vybral pre políciu. Mal vyberať niečo univerzálne aj pre nich, aj pre potreby mesta, aj na prevoz osôb, aj materiálu, aj na cesty, aj do terénu, a to všetko v cene do 450.000,-Sk. Náčelník vybral dva modely – Daciú Logan a Renault Kangoo. Daciú preferovala vrchnosť pre jej veľkosť (odvieze až sedem osôb), policajtom sa viac páčilo variabilnejšie a pohyblivejšie Kangoo. Nakoniec sme nechali na vôľu náčelníka, aby sa slobodne rozhodol, či vyhoví želaniu vrchnosti alebo potrebám polície...

Pri kontrole plnenia pripomienok sa parlament neočakávane pristavil pri mojej pripomienke z minula, prečo sa v Tisovci nedajú zriadiť detské ihriská, keď inde sa zriaďujú. Primátor informoval o prísnych hygienických podmienkach na zriadenie detského ihriska. Nikde sa však nehovorí o tom, že by mesto nemohlo na sídliskách postaviť preliezačky a hojdačky. A tak, čuduj sa svete, pripomienka sa ujala a zastupiteľstvo operatívne schválilo 200.000,-Sk na vybavenie sídlisk. Vedúca oddelenia výstavby má za úlohu, aby preliezačky fungovali ešte toto leto. Ja to tipujem na koniec septembra...

Z interpelácií:

- M.Šlajfer – treba pripomienkovať elektrárne kvôli častým výpadkom elektriny na sídlisku Hradová, vďaka čomu sa ľuďom kazia elektrospotrebiče
- R.Buchta – kedy bude opravená jama na hornej Skaličke?
- J.Lacko – v niektorých mestách majú vybudovanú bezplatnú internetovú sieť. V Tisovci sa to nedá? (primátor – sú ponuky od firiem na vybudovanie siete z peňazí eurofondov. Chystá sa jednanie, na ktoré privedie poslancov.)
- J.Lacko – treba vyzvať regionálnu správu ciest, aby osadili zrkadlo v neprehľadnej križovatke pri obuvi

Vetrák

- V.Huňová – urgovala urobenie poriadku v Kriškove dome na sídlisku Stred, v ktorom sa množia potkany
- M.Krivuš – to isté a navyše aj s rozličnými pachmi je u Boldyho za poštou. Čo s nimi? (primátor – je to v riešení)
- M.Krivuš – pripomenul úspechy študentov EGT v debatných súťažiach
- J.Lacko – škoda, že škola nemá záujem tieto aj iné úspechy prezentovať aj na tisovskej webovej stránke
- V.Huňová – v mesačníku by sa mohla zriadiť rubrika „Naše talenty“
- R.Buchta – Služby mesta by mali zvážiť zriadenie urnového hája alebo steny (tzv. kolumbária) v cintoríne. Rastie počet požiadaviek na túto službu.
- V.Huňová – mal by sa zriadiť aj spoločný urnový hrob pre tých, ktorí nemajú na zaplatenie hrobového miesta na cintoríne

Uznesenie pre riaditeľa Služieb: preskúmať možnosti na zriadenie urnového hája resp. steny

V ďalších bodoch zastupiteľstvo zoberalo na vedomie výsledok výberového konania na miesto riaditeľky MŠ v Tisovci. Staronovou riaditeľkou sa stala podľa očakávania J. Hodoňová. Gratulujem, Julka! Tá hneď v ďalšom bode informovala o dopadoch novely školského zákona na prevádzku MŠ. Najvýraznejším dopadom je obmedzenie počtu detí v jednotlivých triedach, čo bude znamenať, že miest v škôlke bude menej ako žiadostí. Z toho dôvodu budú mať prednosť deti s povinnou predškolskou dochádzkou a deti zamestnaných rodičov.

Zo zaujímavejších bodov vyberám schválenie štatútu a prevádzkového poriadku novovybudovaného športového areálu pri ZŠ. Verejnosť najviac zaujímajú poplatky, takže tu sú: tenisový kurt, ihrisko na plážový volejbal 100,-Sk/hod, volejbalový kurt a minifutbal 200,-Sk/hod. Žiaci ZŠ do 17:00 bezplatne, ostatní študenti stredných a vysokých škôl a žiaci ZŠ po 17:00 50% zľava. Permanentka na tenisové kurty bude na 10 hodín za 800,-Sk a na 20 hodín 1500,-Sk. Zadarmo majú športoviská tie kluby, ktoré ich potrebujú na tréningovú a súťažnú činnosť (podľa schváleného harmonogramu) a invalidi, ktorí chcú športovať. Permanentka na tenisové kurty bude na 10 hodín za 800,-Sk a na 20 hodín 1500,-Sk. Prednosť majú

platiaci športovci. Areál bude mať na starosti platený správca, ktorý okrem vyberania poplatkov bude dozeráť aj na poriadok a údržbu.

Pre budúcnosť mesta je dôležité schválenie prenájmu pozemkov a kotolne v areáli CSM na vybudovanie novej kotolne na štiepku. Z tejto kotolne budú zásobované teplom a teplou vodou takmer všetky bytovky v meste. Malo by to priniesť zníženie nákladov a tým aj nižšie ceny tepla a teplej vody.

Diskusia sa rozvíjala okolo výmeny okien a dverí na budove MŠ v R. Píle. Komisia školstva odporučila lacnejší variant s plastovými oknami, komisia výstavby ten drahší, ale kvalitnejší, s eurooknami. Nakoniec prevládol názor komisie výstavby, ktorá by mala byť v otázkach opráv budov fundovanejšia. Na výslovné želanie uvádzam, že poslankyňa V.Huňová bola proti (spolu s V.Kriškovou). Následne bolo schválené, že všetky drobné opravy budú realizované prostredníctvom Služieb mesta. Veď kto iný by im mal dávať zákazky, keď nie ich zriaďovateľ?

Zastupiteľstvo schválilo aj odpredaj vodovodu a kanalizácie na Bánove pre Stredoslovenskú vodárenskú spoločnosť B.Bystrica s pozemkami za 3,85 mil. Sk. V tomto prípade patrí chvála primátorovi, že vybavil celú transakciu. Pre mesto táto stavba (ešte stále neskolaudovaná) znamenala iba príťaž a korunky na iné, dôležitejšie projekty potešia.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým organizátorom a usporiadateľom, ktorí sa podieľali na organizovaní XIV. Dní mesta. Niektoré podujatia sa vydali viac (slávnostné zastupiteľstvo, program Stredoslováci, nadregionálna výstava cestovného ruchu aj so salašom atď.), iné menej (utajená repríza DS Daxner, večerný program v sobotu), ale myslím si, že na svoje si mohli prísť diváci rôzneho veku a záujmov. Zostáva len veriť, že na budúci volebný rok bude na 15. Dňoch mesta ponuka ešte pestrejšia a atraktívnejšia.

Prajem študentom zaujímavé prázdniny a dovolenkárom vľúdne počasie a dobrú vodu (či vodku?).

Jaroslav Lacko

► Hľadá sa roľník, chovateľ, alebo poľnohospodársky podnik, ktorý si pre seba pokosí záhradu blízko mesta Tisovec. 5493332 alebo v redakcii TM.

► Predám staršiu kuchyňu, vhodná na chatu, chalupu. Cena dohodou. 5424413 po 16.00 hod.

► Predám kladivkový šrotovník málo používaný. Cena 6000,- dohoda možná.

Bakulínho 1092, Tisovec alebo 0905 269380

► Hľadá 1-2 izbový byt na kúpu (v prípade aj 3-izbový) 0902 357628

► Kúpim starý sedliacky drevený voz, iné stroje – mlátačku, sečkáreň. 0903 287370

► Dám do prenájmu troj a štvorizbový byt v Tisovci. 0903 287370

► Predám zachovalú spálňu, jedálenský rozťahovací stôl+ štyri stoličky, gauč 0902 724083

► Predám chatu v lokalite Bánovo. Cena dohodou. 0908 855758

Spomienka

dňa 5.8.2008 uplynie 5 rokov ako nás opustil náš drahý manžel, otec a starý otec **Ján Mináč**. S láskou a úctou na neho spomínajú manželka, dcéra a synovia s rodinami.

„Slza v oku, v srdci žiaľ, čo drahé nám bolo, osud vzal.

Odišla si nám všetkým, ktorí ťa mali radi.

Odišla si bez toho, aby nám tvoje ústa zbohom dali.

Smutný je tvoj dom, prázdno je v ňom, len cestička k hrobu ostala von.

Tá rana v srdci stále bolí a zabudnúť nedovolí. “

So smútkom v srdci si dňa 28.8.2008 pripomenieme 1. výročie, čo nás navždy opustila naša drahá a milovaná mamička, stará a prastará mama **Mária Zúrová** z Tisovca.

S láskou spomínajú dcéry Božena a Jarmila, vnúčatá a pravnúčatá. Kto ste ju poznali, venujte jej s nami tichú spomienku.

SOCIÁLNE OKIENKO

Sumy životného minima

Dňa 24.6.2008 bolo zverejnené v Zbierke zákonov, v Čiastke 89, Opatrenie Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č.225/2008 o úprave súm životného minima. Opatrenie je účinné od 1.7.2008.

Sumy životného minima sa ustanovujú takto:

5390 Sk mesačne, ak ide o jednu plnoletú osobu,

3760 Sk mesačne, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú osobu,

2460 Sk mesačne, ak ide o zaopatrené neplnoleté dieťa alebo o nezaopatrené dieťa.

Ida Krišková, odd.sociálno správne a školstva MsÚ

Volejbalový klub Tisovec v sezóne 2007/2008

účinkoval v Horehronskej lige zmiešaných družstiev. Ako nováčik v tejto súťaži skončil na 7. mieste z 10-tich družstiev. Víťazom ligy sa stalo družstvo Jednota Brezno. Koncom mája sa v Tisovci uskutočnil 6-ty ročník turnaja zmiešaných dvojíc. Víťazmi sa stali Tisovčania: Lipták, Pohorelská. Na druhom a treťom mieste sa umiestnili páry z Brezna: Adámek, Turčanová a Pokorný, Rybárová. Súčasťou turnaja bola aj tombola, do ktorej ceny venovali podnikatelia z nášho mesta, za čo sa im touto cestou chceme veľmi pekne poďakovať. V rámci Dní mesta sa uskutočnili 2 turnaje. V piatok turnaj miešaných družstiev, ktorého víťazom sa stalo mesto Tisovec, druhé miesto si vybojovala ZS Tisovec a tretie miesto skončilo mužstvo z Rimavskej Soboty. V nedeľu sa konal turnaj miešaných dvojíc v plážovom volejbale. Víťazmi sa stali: Lipták, Hrušková. Druhí skončili hráči z R. Soboty: Nota, Václavíková a tretí z Hnúšte: Belica, Šuleková. V auguste sa naši hráči zúčastnia tradičného turnaja dvojíc v Hnúšti a potom sa začne príprava na novú sezónu. Mali by sme znovu hrať Horehronskú ligu a cieľom mužstva je skončiť do 5-teho miesta.

J. Lipták

PROGRAM „KINA POD HRADOVOU“ V JÚLI A AUGUSTE

1.7.
utorok
19.00

Nejkrásnější hádanka – ČR

Hrajú: Jan Dolanský, Taťana Krchovová, Veronika Kubařová, Jan Potměšil.

Rozprávka, MP od 12 r., 98 min., vst. 50,-

8.7.
utorok
19.00

Indiana Jones a kráľovstvo kryštáľovej lebky – USA

Hrajú: Harrison Ford, Cate Blanchett, Ray Winston, Shia LaBeouf, Karen Allen.

Réžia: Steven Spielberg. Slovenské titulky.

Dobrodružný, MP od 12 r., 123 min., vst. 50,-

19.8.
utorok
19.00

Kým si po nás príde – USA

Hrajú: Jack Nicholson a Morgan Freeman. Slovenské titulky.

Komédia, MP od 12 r., 97 min., vst. 50,-

26.8.
utorok
19.00

Mejdan v Las Vegas – USA

Hrajú: Cameron Diaz, Ashton Kutcher, Lake Bell, Rob Corrdry, Queen Latifah.

Slovenské titulky.

Komédia, MP od 12 r., 99 min., vst. 50,-

AKCIE V MŠ RIMAVSKÁ PÍLA

Dňa 30. mája 2008 sme v Materskej škole Rimavská Píla oslavovali MDD. Celý deň sa na nás usmievalo slniečko, ktoré prenášalo úsmev aj na tváričky našich detí. Pre deti boli pripravené počas dňa rôzne súťaže, ktorých sa mohli zúčastniť aj rodičia. Každé z detí si zo súťaží odnieslo rôzne výhry. Svojim potleskom nás prišla povzbudiť aj pani prednostka JUDr. Zuzana Kederová, ktorá doniesla deťom sladkú odmenu. Po skončení súťaží sme začali hľadať poklad. Nález pokladu deti veľmi potešil. Na záver sme sa všetci najedli chutného gulášu, ktorý navarili mamičky detí.

V piatok 20. júna 2008 sme navštívili ZOO Košice. Na tento deň sa tešili najviac deti, ktoré zvieratká veľmi obľubujú a konečne ich mohli vidieť aj na vlastné oči, nielen z obrázkov. V Košickej ZOO sme mali možnosť obdivovať nielen zvieratá z 5 kontinetov napr. zeburu, antilopu, hrocha, muflóny, pštrosy, daniely, kamzíky, hady, tulene, tučniaky, ale aj rastliny, dreviny a kry, ktoré tu rastú. Deti sa spontánne tešili a sledovali šantenie malých opičiek. Návšteva ZOO bola určite pre nás všetkých zážitkom.

Mgr. Denisa Bráďňanová, učiteľka v MŠ

(dokončenie zo s. 1)

dostali ako „bonus zhora“ a deti spievali ozaj uvoľnene a s radosťou – bez napätej súťažnej atmosféry. Sú to okamihy radosti a šťastia a budem citovať Janka Durovčika - okamihy „keď na nás dýchlo krásno“. Svojou prítomnosťou nás potešil Maestro Peter Dvorský. Spoločnou piesňou, podobne ako v Moravciach, zožali deti ovácie spolu s ním. Mimoriadnym prekvapením pre nás bola i osobná prítomnosť primátora mesta Ing. Petra Mináča spolu s manželkou, ktorým touto cestou ďakujeme za podporu a prejavenu náklonnosť.

Svoj osud si človek spriada sám. Z chvíľ družnosti, priateľstva, náhod a snov, ktoré sa raz stali, alebo sa ešte len stanú. Treba len s nesmiernou húževnatosťou a úsilím zúročiť talent, ktorý sme dostali do vienka, a hoci i za cenu prehriev, nebať sa ísť ďalej, k svojmu cieľu.

...ak má dnes naša hudba čo povedať svetu, ktorý sme si navykli nazývať moderným, vďačíme za to tejto zemi, piesni tejto zeme.

Chráňme si ju, veď ona ožiarila naše stáročné dejiny a dala nám lásku k životu. (Eugen Suchoň, 1981)

*Ľubica Sabová
foto: Ján Sabó*